

Hayalkırıklığı ve karamsarlık / İnadına Türkçe!

Batı Alman Radyo ve Televizyon Kurumu'nun (WDR) 1964'ten bu yana süren Türkçe yayınları, yani "Köln Radyosu"yla ilgili son gelişmeler, Almanya'da Türkçe iletişimin geleceği açısından hem büyük bir hayalkırıklığına, hem de büyük bir karamsarlığa yol açtı...

Bu durum, aslında 90'lı yıllarda başlayan, geçen yıl Berlin'de "RBB"nin (Multikulti Radyo), bu yıl da Frankfurt'ta "HR"nin Türkçe yayınlarına son verilmesi yolundaki kararlarıyla süren sürecin doğal bir sonucuydu.

Yani, "Aslında, bu durumun kimseyi şaşırtmaması gerekiyordu" denebilir.

Ancak şaşırınlar, hayal kırıklığına uğrayanlar ve karamsarlığa kapılanlar haklıydı.

Çünkü WDR yönetiminden gelen mesajlar, daha çok uzun yıllar boyunca orada Türkçe yayınlara yönelik bir kısıtlama olmayacağı yolundaydı. "WDR var oldukça, Türkçe yayınları hep olacak" sözleri doğrudan WDR yöneticilerinin ağızından çıkmıştı. Bu nedenle tüm olumsuzluklara rağmen, hiç olmazsa "Köln Radyosu"na dokunulmayacağı beklentisinin yol açtığı iyimserlik egemen olmuştu bir süre.

Bunu güçlendiren başka gelişmeler de vardı. Alman Haber Ajansı (DPA) Türkçe haber servisine başlamıştı, bazı yayın organları sınırlı süreler için de olsa Türkçe yayın yapıyordu, Türkçe yeni yerel gazeteler çıkıyordu, Federal Hükümet ülke çapındaki çeşitli sosyal projelerinin bazılarını Türkçe bilgilendirme kampanyalarıyla yürütüyordu...

Bu iyimserlik, Avrupa Türk Gazeteciler Birliği'nin (ATGB) "Köln Radyosu"nun 45'nci doğum yıldönümü dolayısıyla yapılan açıklamasına da yansımıştı:

"Batı Alman Radyo Televizyon Kurumu'nun (WDR) Almanya'daki Türk işçilere yönelik Türkçe yayınları bundan tam 45 yıl önce, 2 Kasım 1964'te başlamıştı.

Kutluyoruz.

Türk toplumunun hafızasına 'Köln Radyosu' adıyla yerleşen Türkçe servisi, süresi sınırlı da olsa her açıdan örnek gazetecilik yaparak, çok önemli bir yayıncılık geleneğini sürdürüyor.

45 yıldır kesintisiz olarak süren Köln Radyosu, Almanya'da Türkçe'yi çok iyi kullanan, gazeteciliğin evrensel ilkelerinin bilincinde çok sayıda gazetecinin yetiştiği bir okul işlevi de gördü, görüyor...

Üyeleri, kurucuları ve yöneticileri arasında 'Köln Radyosu' çalışanlarının da yer aldığı ATGB adına yarım asıra yaklaşan yayın macerasına emeği geçen herkese teşekkür ediyor, başarılar diliyoruz...

Öte yandan Almanya'daki tüm kamu yayın kuruluşlarının Türkçe yayınlara son verdiği bir dönemde, WDR'in öncülüğünü yaptığı bu alanda kalmaya kararlı olması çok önemli. WDR yönetimine de teşekkürler..."

Ancak aynı gün bu açıklamanın yayınlanmasından çok kısa bir süre sonra WDR Yönetimi'nin de tasarruf için "Türkçe'yle oynama" gibi bir çözüm peşinde olduğu ortaya çıktı. Üstelik yönetim çok sayıda gazetecinin işini ve gelirini kaybetmesiyle sonuçlanacak bu durumu açıklamak için yıldönümü kutlamalarının yapıldığı bir gün seçilmişti.

Bu nedenle ATGB adına ikinci bir açıklama zorunlu oldu:

"ATGB üyelerinin bilgisine...

Bugünkü "Köln Radyosu" açıklamasına ek...

Saat 13.43'te sizlere gönderilen açıklamadan kısa bir süre sonra Köln Radyosu çalışanlarına yönelik , 'WDR-Funkhaus Europa Yöneticisi Thomas Reinke' imzalı iç yazışmada özetle aşağıdaki gelişmeler duyuruldu:

...

3. Maalesef bu yazışma Köln Radyosu yayınlarına yönelik bir kısıtlama kararını da içeriyor. Açıklamada her ne kadar akşamları yapılan anadil yayınlarının 1 saate çıkarıldığı ve 'anadilden yayınların geleceğinin garanti altına alınması'nın hedeflendiği vurgulansa da, bu kararlar gelecekteki Türkçe yayınların haftada en az 3 saat daha az olacağı, yani bu toplam Türkçe yayınların en az 3'te bir oranında kısıllacağı anlamına geliyor.

Bu durumda bir önceki açıklamada yer alan 'WDR Yöntemi'ne teşekkür' bölümünü iptal ediyor ve WDR Yönetimi'ni Almanya'daki Türkçe'ye darbe anlamına gelen bu kararı yeniden değerlendirerek, geri almaya çağırıyoruz. ”

Bunun ardından özellikle Türkçe medyada konu yoğun olarak ele alındı. Giderek artan tepkiler üzerine WDR Yönetimi'nin gerçekten sözkonusu “kararı yeniden değerlendirme” yolunda olduğu işaretleri veriyor. Hatta bazı geri adımların atıldığı da söylenebilir. Ancak sadece bu doğrultuda düşünülmüş olması bile yıkılmaz olarak bilinen Köln'deki kalenin de uzun süre ayakta kalamayacağını gösteriyor. Almanya'da Türkçe iletişimin geleceği açısından hayalkırıklığı ve karamsarlığın esas nedeni bu.

Bir nedeni daha var...

Bir süre önce başlatılan DPA Türkçe servisi kapatılıyor.

Halbuki bu servisin başlatılmasının üzerinden henüz 1 yıl bile geçmemişti.

ATGB'nin yedi ay önceki açıklamasında görüleceği gibi, bu önemli proje asıl hedefi ne olursa olsun, esas itibarıyla Türkçe iletişim adına çok önemli bir kazanım idi:

„DPA Türkçe haber yayınları “na başarılar dileğiyle..

Almanya'nın en büyük haber ajansı DPA, 1 Nisan 2009 tarihinden itibaren günlük Türkçe haber servisine başlıyor.

DPA'nın bu atılımı Türkçe'nin Avrupa'da iletişim ve kültür dili olarak bugünü ve geleceği açısından çok önemli.

Türkçe iletişiminin özellikle Almanya'da kimi kesimlerce sorun olarak görüldüğü bir dönemde bu önemli bir adımı atan DPA yönetimine ve Türkçe yayınların gerçekleşmesine emeği geçen tüm meslektaşlarımıza teşekkür ediyor, başarılar diliyoruz.

DPA'nın diğer hizmetlerinde olduğu gibi, Türkçe habercilikte de profesyonelliğe ve ilkeli gazeteciliğe özen gösterileceğini biliyoruz. Zaten bir süredir devam eden test yayınları da bunun kanıtı.

DPA, böylece Almanya'daki Türkçe habercilik açısından son tahlilde sadece ilkeli gazeteciliğin başarı kazanabileceği yeni bir süreç başlatıyor. Bu süreçte yaşanacak mesleki rekabet, Avrupa'daki Türkçe gazetecilik açısından daha iyiye ulaşma çabalarına mutlaka destek olacaktır.

DPA yönetimine ve Türkçe yayın ekibine bu sürece yapacakları katkıdan dolayı, şimdiden teşekkürler.”

Artık bu kazanım da tarih oluyor. Elbette DPA gibi köklü bir kurumun böylesine ciddi bir projeyi, bir yıl bile yürütmeden, “yeterli abone bulunamadığı” gibi bir gerekçe göstererek iptal etmesi, Türkçe iletişimin geleceği açısından yaşanan hayalkırıklığının ve karamsarlığın artmasına neden oluyor. İşte bu ortamda Euronews kanalının önümüzdeki günlerde Türkçe yayına başlama hazırlığı içinde olması haberi iyimser olmaya yetmiyor.

Evet hayalkırıklığı ve karamsarlık artıyor. Ama bu Türkçe'nin Avrupa'daki geleceğini önemseyenlerin gayretlerini, inatlarını, kamçılayabilir..

Kamçılama!..

İnadına Türkçe!... (13 Kasım 2009)

Gürsel Köksal, Avrupa Türk Gazeteciler Birliği Başkanı
www.atgb.info / köksal@atgb.info